

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE, EGY ÓRA
1 KORONA 60 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITS
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 48

Óriási győzelmünk a Tagliamento-nál.

A folyó alsó szakaszán nagy olasz haderőket bekerítettünk — 60,000 olasz megadta magát több száz ágyuval — Dignano és Codroipo hid-főállásait rohammal bevettük — A nyolcnapos 12-ik Isonzo-csatában 180,000 olaszt elfogtunk és 1500-nál több ágyut zsákmányoltunk

Majdnem költői lendülettel szerkesztett jelentésben adja tudtára mindenkinek vezérkarunk a legutolsó óriási sikereket, amelyek csodálatraméltóan meglepően voltak: 60,000 fogoly, több száz ágyu.

A jelentés további részeiből kiválgatjuk a hadműveleteink tervének taktikai strukturáját, amelyben az alsó Tagliamento-nál megszorított olaszoknak fenn kellett akadniuk.

A szövetséges seregek kétoldalt, keletről és északról bekerítették az Udinetől nyugatra fekvő tagliamento-i síkságon az olasz sereget, mire ez megadta magát és zsákmányul kezünkre bocsátotta több száz darabra menő ágyuit. Az olaszoknak most már a Tagliamento-nál egyetlen céljuknak az látszott, hogy a Tagliamento középső részén még kezükben levő hidőket megvédje. De ez sem sikerült és most már itt is vissza kellett vonulniuk. A nyolc napos offenzívának mára tehát már a következő eredményei vannak: 180,000 fogoly, 1500 ágyu, rengeteg hadiszer, a tengermentől teljes fölszabadtatása, az olasz Isonzo-hadseregek teljes összetörése és a velencei tartományból nagy terület elfoglalása.

Vezérkarunk jelentése

Budapest, november 1. — Hivatalos jelentés.

OLASZ HARCTÉR.

A szövetségesek felső-olaszországi előnyomulását tegnap újabb hatalmas siker koronázta. A hátráló ellenséges tömegeknek Latisanától keletre való összetörődése alkalmat nyújtott a vezetőségnek, hogy nagy olasz haderőket körülfogva, a visszavonulás útját elzárja előlük.

Német és osztrák-magyar hadosztályok, amelyek Udinetől nyugatra közeledtek a Tagliamento felé, észak felől helyezkedtek el, egyidejűleg osztrák-magyar hadoszlopok a lagunák mentén Latisana felé törtek előre.

Mintegy 2-3 hadtestnek megfelelő számos olasz köteléket, amelyek a legteljesebb zűrzavarba jutottak, legnagyobbbrészt elvagtunk. Pár óra alatt több mint 60,000 embert elfogtunk és több száz ágyut zsákmányoltunk.

Az osztrák-magyar és német csapatok mindenütt az alsó és középső Tagliamento mellett állanak. Az ellenségnek arra irányuló egyes kísérleteit, hogy a Tagliamento középfolyásánál levő hidőállásait tartsa, német ezredeknek haladéktalan beavatkozása megakadályozta. A felső Tagliamento vidékén előrenyomuló osztrák-magyar hadsereg, megszorítva a hegyi terepet, szívós akarattal leküzdötte a terep összes nehézségeit.

A 12-ik Isonzo-csata nyolc nap alatt ekképpen minden mértéket felülmúló fényes sikerre vezetett. Az osztrák tengermentől fel van szabadítva. Nagy kiterjedésű velencei terület fekszik a szövetségesek arcvonala mögött. — Az ellenség egy hét alatt több mint 180,000 foglyot és 1500 ágyut veszített.

A monarchia délnyugati kapuinál aratott nagy győzelem újabb páratlan erőpróbája a szövetséges hatalmaknak és népeknek, olyan erőpróba, amely ékesszólóbban fog beszélni, mint bármely, amit az utolsó hetekben barát és ellenség a jelenről és a jövőről beszélt és írt.

KELETI ÉS DÉLKELETI HARCTÉR.

Nincs újság.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés.

Berlin, november 1. A nagyfőhadiszállás jelentése.

Nyugaton, keleten és Macedoniában nem volt nagyobb harci cselekmény.

OLASZ HARCTÉR.

Azoknak a gyors csapásoknak, amelyeket keleten osztogattunk, valamint annak a páratlan szívós kitartásnak, amit csapataink valamennyi arcvonalon, de különösen nyu-

gaton tanúsítottak, köszönhető, hogy Olaszország ellen a hadműveleteket megkezdhetjük és oly sikeresen folytathatjuk.

A XIV. hadsereg szövetséges csapatai tegnap ott új nagy győzelmet arattak. Az ellenséges hadsereg egyes részei a Tagliamento mellett harcra ereszkedtek. Az ellenség a hegységben és a fiavai síkságon egészen az udine-codroipo-travisoi vasúti harcok közben visszavonult a folyó nyugati partjára. A keleti parton Pinsaro-Dignano és Codroipo mellett iartotta hidő-állásait, egy ottan Bertolo — Pocolo — Lavarianon át Udine felé kiugró utóvédállásban heves ellenállást fejtett ki, hogy fedezze harmadik hadseregének visszavonulását a Tagliamento nyugati partjára. A győzelmi akarattól hevitve és körültekintő vezetéssel döntő irányban alkalmazva a német és osztrák-magyar hadtestek oly sikereket arattak itt, aminek még ebben a háborúban is ritkán fordultak elő. A dignanoi és codroipai hidő-állásokat porosz vadászok, továbbá bajor és württembergi gyalogság rohammal elfoglalta. Valamennyi bátor, harctéren bevált brandenburgi és sziléziai hadosztályok észak felől ellenállhatatlan rohamokkal elfoglalták az olaszoknak a Tagliamento alsó folyásától keletre fekvő utóvédállásait és visszaverték az ellenséget, miatt ki próbált osztrák-magyar hadtestek az Isonzo felől a Latisanánál még az ellenség kezén maradt utolsó átkelőhely felé nyomultak előre. Az észak felől jövő lökés-elvágva, kétoldaltól körülfogva, több mint 60,000 olasz tette le itt a fegyvert. Több száz ágyu jutott a győzők kezére.

Az egy hét alatt oly sikeresen lefolyt tizenkettedik Isonzo-csatában ejtett foglyok száma ezzel több mint 180,000-re, a zsákmányolt ágyuké pedig több mint 1500-ra rug. A többi zsákmány is arányban áll ezekkel a számokkal.

LUDENDORFF,
első főszállásntester.

URANIA
Péntek — szombat — vasárnap
november 2., 3., 4.

A Vadrózsza
filmköltemény 3 részben,
egy hárszépítők (Heiden-
roschen) után rendezte
FRANZ HOFER.
Főszereplők:
Lia Ley
Fritz Achtenberg
(eredeti zenekísérettel)

Halkösz
vigjáték 3 felvonásban.
Előadások kezdése:
6, 1/2 és 1/10 órákor.

APOLLO
Péntek — szombat — vasárnap
november 2., 3., 4.
Deklamáció-dráma

A kitalálót
egy rejtélyes történet.
Főszereplő:
Tom Sear — Alwin Neuss
és
a kísérő műsor.
Előadás kezdése:
6, 1/2 és 1/10 órákor.

WOLFF

A vezérkar esti jelentése

Sajtószállás, november 1. este.
A Tagliamento keleti partjának az ellenségtől való megtisztítása folytatódik. Latisanánál és Pinsanonál erős ellenséges osztagokat felmorzsolunk és számos foglyot ejtettünk.

A német esti jelentés

Berlin, november 1. A Wolff-ügynökség jelenti november 1-én este:

Nyugaton és keleten nem történt különös esemény.

Tagliamentonál, a keleti parton, Pinsano és Latisana mellett, még védekező ellenséget visszavetítettük és elfogtuk.

Az első jelentés a nagy diadalról

Berlin, november 1. (A német vezérkar délelőtti jelentése.) *Ötelsége elrendelte, hogy november elsején Poroszországban és Elzász-Lotharingiában lobogókat tüzzenek ki és győzelmi üdvölvéseket adjanak.*

A trianli síkságon való üldözéskor, az alsó Tagliamentótól keletre tegnap 60,000 olasz több száz ágyúval lerakta a fegyvert.

A tizenkettedik isonzo-i csata eredménye eddig 150,000 fogolyra és több mint 1500 ágyúra emelkedett.

Az olasz második és harmadik hadsereg súlyos vereséget szenvedett.

„Az utolsó Isonzo-csata“

Sajtóhadiszállás, november 1. Tegnap Gradoba bevonultak tengerészeink és lövészeink harangzúgás és a nép nagy lelkesedése közepette. Az olaszok által mint az entente offenzíváit bejelentő tizenkettedik Isonzo-csata bizonyára utolsó csata lesz ezen a néven.

A harcok a Tagliamentonál

Basel, november 1. A lapok írják: Kétséges, vajjon az olaszok képesek lesznek-e megállni a Tagliamentonál. Valószínűleg a folyó mögé fognak visszavonulni. Beszélik, hogy vasárnap egész Olaszországban kihirdették az ostromállapotot.

Menekülés a megáradt Taglison keresztül

Bécs, november 1. A sajtóhadiszállásról érkezett hírek a Közép- és Alsó Tagliamento áradásáról számolnak be, amely az olaszok visszafoglalásának katasztrófáját még teljesebbé teszi. A velencei síkság lakossága az első rémhírekre együtt futott a csapatokkal és most a Tagliamento hidjain vergődik vagy tutajokon menekszik a tulsó partra. A menekülők nagyrésze vissza is fordult és ellep a földeket és az országutakat.

Amerika és az olaszok

Amsterdam, november 1. (Reuter.) Washingtontól jelenti: Lansing államtitkár hosszasan tanácskozott az olasz követvel Olaszország helyzetéről.

Az olasz miniszterelnök bizalma nem ingott meg

Berlin, november 1. A Stefani-ügynökség jelenti: Orlando miniszterelnök Cadornához intézett táviratában kijelenti, hogy az olasz nép hősiessége nehéz megpróbáltatásnak van kitéve. A hadsereg legfelsőbb köreiből vetett bizalom nem ingott meg. Az olasz nép belső erőinek demoralizációja még nem következett be. Az olaszok végtelen fájdalomukból fog-

ják az erőt meríteni amaz akaratukhoz, hogy leküzdjék az egyenetlenségeket s hogy a haza földjét győzelem által visszazerezzék.

Az entente segítő expedíciója

Basel, november 1. A Agenzia Stefani jelenti: A francia és angol csapatok teljes felkészültséggel megérkeztek az olasz frontra.

Genf, november 1. Párisi katonai körökben híre terjedt, hogy a francia-angol segítő hadsereg vezetésével Castelnau tábornokot bízták meg. Hivatalos helyről még nem erősítették meg ezt a hírt.

Bécs, november 1. A Neues Wiener Journal-nak jelenti Geniből: A francia katonai hatóságok kiméletlen szigorral hajtják végre a határzárlatot. A francia hadvezetőségnek két vasútvonal áll rendelkezésére az Olaszországba irányuló csapatszállításokhoz: az egyik vonal a Mt. Cenis-n vezet át Turinba, a másik Nizzából halad Génua felé. Tz az utóbbi azonban nagy kerülő uton megy és ezért nagy késedelmet jelent.

A pánik Olaszországban

Lugano, november 1. Az udinei hatóságoknak Rómába érkezése a fővárosban nagy nyugtalanságot keltett. A sajtó hazug hírekkel akarja a figyelmet elterelni a vereségekről. — Mindent ártulással magyaráznak meg. Titkos kezekről írnak, amelyek az ellenség támadásait megkönnyítették.

A király harctéri utja

Trieszt, november 1. *Ötelsége* ma délelőtt az udvari vonaton meghallgatta a néhai Ottó főherceg emlékére celebrált gyászmisét, majd az isztriai parti védelmi berendezéseket szemlélte meg. Ezután Parenzoba ment. A lakosság a jötteen várta a király érkezését, akit a parenzoi és polai püspök a papság élén üdvözölt. Visszatámaszkodása alkalmával Vranichánál állomást tartott s megreggelizt. — A földiekről jövő parasztok megismerték a királyt s koesiia köré gyülekeztek. A király a földművesek között szétosztotta reggelijét s példáját a kísérlet tagjai is követték. — A parasztokat elbájosolta a király szívjósága, beszélni kezdtek és mindnyáian egyszerre akarták bajaikat elpanaszolni, hogy kevés az élelmük, hogy ninesnek itthon fiaik, de hozzátették: nem baj és örültek, hogy az ő fiaik győznek. Ez az egész jelenet az olajfákkal szegélyezett országúton folyt le. A király ezután Isoldaba, Capo d'Istriába ment.

Trieszt, november 1. Miksa főherceg, a király öccse, ma a király tábori szállására érkezett.

Olaszország katasztrófája

Bern, november 1. A Neue Zürcher Zeitung azt írja az olaszországi offenzíváról, hogy *nemesak Olaszországnak, hanem az egész ententenak reszket ma minden csontja.* Göresös megnyugtató kísérleteiknek éppen ellenkező eredménye lesz, mivel nyilvánvalóvá teszi, hogy *Olaszország összeomlása az entente összeomlását jelenti.* Az entente nem-sokára nagyon meghánja, hogy visszautasította a pápa békejavaslatát.

A Basler Anzeiger azt írja, hogy *Olaszországra még inségesebb helyzet vár, mint Görögországra.* Ma, a mozgó háború előtt, üresen állanak a szénraktarak. — Senki sem tudja, mihez fogjanak. A helyzet borzasztó és Franciaország és Anglia segítségével sem lehet rajta változtatni.

A Basler Nachrichten azt mondja, hogy Cadorna sejtette, hogy valami készülődik az

ellenségnél, még sem kísérelte meg a betörésre alkalmas kapu elzárását, mivel tudta, hogy csapatainak teljesítő képességét úgy sem fokozhatja már. Így következett el az egész isonzo-i arcvonal összeomlása oly nagy ágyuvesztéssel, amekkorát még nem látott a világ.

4000 négyszögkilométert foglaltunk el az olaszoktól

Berlin, november 1. A Wolff-ügynökség jelenti: A szövetségesek által cserbenhagyott olasz hadsereg drámája világot megrázó eseményé fejlődik. Egy hét alatt a szövetségesek az olaszok két nagy hadseregét teljesen felmorzsolták. Az olasz nép reménye, hogy Udinetől nyugatra megállítják a szövetségeseket, a tagliamento utolsó nagy győzelem után összeomlott. Az olasz hadvezetőségnek *nincs bátorsága, hogy bevallja az olasz népnek a vereség egész nagyságát.* Olaszország 4000 négyszögkilométernyi részét kiragadtuk az ellenség kezéből. Ezekre menő helységet, nagyszámu jelentékeny várost foglaltunk el. Az elfoglalt ágyuk száma majdnem kétszer annyi, mint az amerikai tüzérségi anyagnak a békeállománya.

Áttörtük az entente arcvonalának centrumát

Bern, november 1. A Berner Bund-ban Steegemann, az ismert katonai kritikus foglalkozik offenzívánkkal és megállapítja, hogy az az előre megállapított irányban halad előre. Ha az összes európai harctereket egyetlen frontnak tekintjük, amely Rigánál elkezdődött, Tulceán, a Balkánon, az olasz fronton át a flandriai tengerparton végződik, akkor megállapíthatjuk, hogy *a központi hatalmak seregei az ellenséges front centrumát törték át,* miután megbénították az északi frontot. Ezért van az Isonzo-vonal áttörésének nagy jelentősége. *Soha ilyen jól offenzívára még nem sikerült.* Két és fél esztendő fáradtságos és veszteségteljes munkáját *öt nap alatt tették semmivé a magyar, osztrák és német csapatok.*

Steegemann ezután nagyon szkeptikusan szól a heigért francia-angol segítségről. Tudomása szerint a fütetlen vonatok már viszik a francia csapatokat az olasz harctérre, de ezzel a franciák csak saját frontjukat gyöngítik. Olaszország tehát nagyon rosszul állhat, ha ennek ellenére is segítségére sietnek.

A győzelmi hírek hatása a monarchiában

Bécs, november 1. A délnyugati fronton aratott hatalmas sikerek híre, amelyeket a lapok rendkívüli kiadásban hoztak, a legnagyobb örömet keltették. Az utcákon csoportok keletkeztek, amelyek a nagy eseményt tárgyalták. Az esemény híre az egész monarchiában nagy örömet keltett.

Angol ábránd Cadorna győzelméről

Stockholm, november 1. A svéd lapok nagy csodálkozással fogadják azt, hogy a londoni sajtó még mindig megnyugtató híreket közöl az olasz eseményekről. — A Daily Chronicle legutóbb ideérkezett számában azt írja, hogy *Cadorna stratégiája az olasz vereséget győzelemmé fogja változtatni(!).* A Stockholms Tidningen egy Birlich nevű dán tanárral folytatott beszélgetésről számol be. A tanár most tért vissza Angliából és elmondta, hogy *az angol közvéleményt sziszte-*

matikusan meghamisítják, a lapok megtévesztik a közönséget a való helyzetről.

Mekkora az olasz hadsereg?

Kopenhága, november 1. Az itteni lapok írják: Az olasz hadsereg a háború megindulásakor számbelileg 2 millióra volt becsülhető. Ebből félmillió leszámítandó, mint az eddigi harcokban szenvedett veszteség. — A most folyó harcokban a megmaradt másfél millió olaszból a központi hatalmak százezernél több foglyot ejtettek és ugyanennyire becsülendő a sebesültek, valamint az elesettek száma is.

Az anarchia Pétervárott

Kopenhága, november 1. A *Birsewija* Wiedomosti jellemző dolgokat mond el Pétervár közbiztonságáról. Szerdán éjszaka a fővárosban több mint négyszáz betörés történt.

Pétervár, Kronstadt és Finnország katonai rendelkezés alatt

Pétervár, november 1. A kormány rendelkezésére Pétervárt, Kronstadtot és Finnországot az északi front parancsnokának rendelkezése alá helyezték.

Werder félsziget kiürítése

Pétervár, november 1. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A németek Werder félszigetét teljesen kiürítették. Az egész elhagyott terület elpusztították.

November 14-ére fegyverszünetet követelnek az orosz katonák

Berlin, november 1. A *Kölnische Zeitung* jelenti az orosz határról: Az északi front katonai- és munkástanácsainak kongresszusán a pétervári katonai- és munkástanács nevében *Trockij* kijelentette, hogy az orosz flotta a németekkel való összeütközéséből aránylag elég simán került ki, de rendkívül nagy hiányokban szenved. Nem lehetetlen, hogy a matrózok a flotta megmentése érdekében fegyverszünetet fognak követni. Az egyik frontkiküldött bejelentette a gyűlésen, hogy az ő katonák ellenforradalmi érzelmeik miatt legutóbb agyonlőtték egy tábornokot, hatvan tisztet pedig letartóztattak. Bejelentette továbbá egyik ezrednek azt a követelését, hogy legkésőbb november 14-ig valamennyi fronton fegyverszünetet kössenek, mert különben a katonák önállóan fognak cselekedni.

Az oroszok harca a szövetségeseikkel a békéért

Berlin, november 1. A *Vossische Zeitung* stockholmi tudósítója jelenti: Jól értesült helyről a következőket közlik:

A békéért való harc, amely egyrészt az orosz imperiálisták és az orosz demokrácia, másrészt Oroszország és szövetségesei között játszódik le, jelenleg akut állapotba jutott. A párisi konferencia lenne hivatva arra, hogy a kérdésben döntsön.

Kerenski október 18-án szűkebb minisztertanácsot hívott egybe, amelyen közölte, hogy a németek Keleti-tengeri sikerei fokozott befolyást gyakorolnak a bolsevikokra és az anarchia terjedésére. Közel van az a feltevés, hogy a küszöbön levő párisi konferencián újabb revízió alá veszik a közös hadi-célok, még pedig a mielőbbi békekötés szempontjából. A szűkebb minisztertanács, amely Kerenski, Terescsenko, Werderewski, Werchowski és Konovalow vettek részt, — a nélkül, hogy végleges határozatot hozott volna — kijelentette, hogy elvben egyetért Kerenski

fejtegetéseivel, miután Kerenski még közölte, hogy *Duchonin* vezérkari főnök hasonló felfogás felé hajlik.

Október 20-án Terescsenko külügyminiszternél megjelentek *Buchanan*, *Noulens* és *Carlotti* követek és kijelentették, hogy *London*, *Páris* és *Róma*, éppen úgy, mint azelőtt, most is kívánatosnak tartják a háború folytatását és ezért nem mehetnek bele a hadi-célok szellőztetésébe. A követek továbbá közölték a külügyminiszterrel, hogy az egybe-hívott párisi konferencia csak hivatalos kormánytagokból áll és így idegen személyeket (ez alatt *Skobelewet*, a szovjet kijelölt képviselőjét értették) nem bocsájthatnak oda. — Terescsenko fölkerlte a három követet, hogy kijelentésüket írásos jegyzék formájába foglalják, melyet a kormány plénuma elé terjesztenének. E helyett azonban *Buchanan* október 22-én megjelent Kerenskinél, aktívai másfélórás szenvedélyes tanácskozást folytatott. Közölte a miniszterelnökkel, hogy a szövetségeseik megmaradnak október 20-án tett kijelentésük mellett, hogy *Alexejew* tábornok csakis ezzel a feltétellel hajlandó résztvenni a tárgyalásokon s hogy *Ruszkij* és *Brussilow* tábornokok a Moszkvában tartott nagy tanácskozáson, mely *Rodzianko*, *Gueskow* és *Miljukow* vezetése alatt folyt le, a polgári körök képviselőit polgárháborúval fenyegették meg abban az esetben, ha Kerenski kormánya a párisi konferenciát ugródeszkául használná fel a béketárgyalásokra.

Ugy látszik, hogy *Kerenski válasza nem volt teljesen kielégítő*, mert *Skobelewet* október 26-án *Francis* amerikai követhez küldték, aki a jóakaró barát szerepét vállalta. Az amerikai követ nyomatékosan fölkerlte *Skobelewet*-t, hasson oda a szovjetben, hogy vonja vissza a párisi konferenciára vonatkozólag adott direktíváit és képviselőjét csak informatív célból küldje ki.

Helferich lemondott

Berlin, november 1. A *Börsencourir* jelenti, hogy *Helferich* külügyi államtitkár, a kancellár helyettese, lemondott állásáról.

A berni nemzetközi konferencia magyar résztvevői

Budapest, október 31. A külügyminiszter ma elküldte az utlevelet *Károlyi Mihály* grófnak, *Giesswein* Sándornak és *Huszár* Károlynak, a berni nemzetközi konferencia magyar résztvevőinek.

Ujabb 17,000 tonna

Berlin, november 1. A *Wolff*-ügynökség jelenti:

Buvárhajóink a csatornában újabban 17,000 brutto regisztrertonna hajótért sülyesztettek el. Az elpusztított hajók között volt két nagy személyszállító gőzös, amelyeknek egyike fel volt fegyverezve és a sülyedése közben észlelt robbanás után itéve munióit is vitt.

A TENGHERÉSZETI VEZÉRKAR FŐNÖKE.

— **Ellentétek a magyar és osztrák kormány között Ausztria élelmezése miatt.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Egyik fővárosi lap arról értesül, hogy a magyar és az osztrák kormány között a közéletmezés kérdésében az utóbbi időben ellentétek merültek föl. Az osztrák kormány követelőleg lépett föl a magyar kormánnyal szemben és az egész hadseregnek általunk történő élelme-

zésén kívül az osztrák polgári lakosság számára biztosított kontingensnek 100 százalékkal való fölemelését követeli. Kormányunk nem akarja teljesíteni Ausztriának ezt a kérését. A jövő hét cején a két kormány tanácskozni fog ez ügyben és hir szerint valószínűleg koronatanács is lesz.

— **Változás lesz a közéletmezési minisztériumban.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A rendőrségnek országsszerte való államosítása még ez évben megtörténik. A törvényjavaslat a folyó évben a Ház elé kerül. *Ugron Gábor* belügyminiszter távozása befejezett dolog. Utóda *Hadik János* gróf lesz, az ő helyére pedig *Szterényi József* kerül. Ha ez nem válna valóra, úgy a közéletmezési minisztérium vezetését ideiglenesen *Nagy Ferenc* államtitkára bizzák.

Színház és művészet

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK: Délután: A molnár és Lavotta szerelme, operett. Bérletszűnet.

PÉNTEK: Lavotta szerelme. B) bérlet. SZOMBAT: Lavotta szerelme.

C) bérlet. VASÁRNAP: Délután: A világjáró, operett. Bérletszűnet. — Este: Lavotta szerelme. Bérletszűnet.

Lavotta szerelme. A Három a kislány sikerén Vágó Béla librettista és Barna Izsó karmester összekompilálták Lavotta szerelmét, amely inkább Csokonai-vigjátéknak látszik. Néhány Lavotta-dal, meniettek, megzenésített Csokonai-dal az, amely értékesebb része a munkának. Ezt a munkát mutatta be ma a debreceni színház. Ami siker ma este volt, az tisztán és egyedül a színészeknek, a zenekarnak és a karmesternek köszönhető. A két fő női szerepet: *Ilonát* és *Juliát* *Babits Vilma* és *Görög Olga* játszották. *Babits Vilma* különösen a második felvonásbeli szép énekszama aratott nagy sikert, amelyet nagyon szépen énekelt. Szépen énekelt meg számait *Görög Olga* is. *Káldor Dezsővel* (Lavotta) és *Horváth Kálmánnal* (Csokonai) előadott kvartettjük igen szép és sikerült volt. Kiemelkedően értékes szám volt *Káldor Dezső* szép hegedűjátéka és önmaga által kísért dala, amelyért sok tapsot kapott. Pompás és kacagató figura volt *Heltai Jenő* sugója, amelyet *Heltai* nagyon sok humorral és jól játszott meg. A kar jól énekelt és mozgalmasság, szép képet nyújtott. Különös elismerés illeti meg *Bihary Zoltán* karmestert, aki nem egy alkalommal nagy ügyességgel teremtette meg a zenekar és a színpad közt megszokott összhangot. A rendezés jó volt. (p.)

A molnár és gyermeke. A színház ma délután a mai napon szokásos darabot, *A molnár és gyermeke*-t adta zsufoolt ház előtt. A főbb szerepekben *László Gyula*, *Kovács Imre*, *Kaffga Gyula*, *Sárközy Blanka* és *Kassay Károly* voltak igen jók. A molnár leánya szerepében *Abos Elza* pompás volt s játékban, beszédében művészi alakítást nyújtott.

Detektív-történet az Apollóban. „A kitalagott című háromfelvonásos rejtélyes kalandtörténetet mutatja be ma az Apollo, a fővárossal egyidejűleg. Bámulatos leleményességgel bogozza ki ebben a filmben a detektív, *Thom Shark* — *Alwin Neuss*, a bűnügyet, mely elejétől végig érdekfeszítő, a fordulat pedig valósággal meglepő.

A vadrózsa. (Das Röslein auf der Heide.) Egy bájos német népdalt dolgozott filmre *Franz Hofer*, az ismert filmrendező. Ezt mutatja be ma az *Uránia*. Külön kell megemlítenünk, hogy a zenekíséret *Schubert*-motivu-

mokból van összeállítva és egy zongora- és egy gordonkaművész látja el. Az Uránia mai műsorától nagyon sokat várunk.

HIREK

A hetedik hadikölcsön. Budapesti tudósítónk jelenti: A hetedik hadikölcsön e hó közepén becsáttatik aláírásra s az aláírási határidő december közepéig fog tartani. Ezuttal kétféle járadék kerül kibocsátásra: a korábbi 6 százalékos járadékkölcsönökkel azonos 6 százalékos járadékkölcsön és ezenkívül — az állami kötvények piacának kedvező helyzetére való tekintettel — 5 és fél százalékos járadékkölcsön is. — A kibocsátandó kötvények adó- és illetékmentesség, a gyámi pénzek elhelyezése s a lombardirozási lehetőség szempontjából hasonló kedvezményekben fognak részesülni, mint a korábbi hadikölcsönök kötvényei s ezenfelül felhasználhatók lesznek a közeli törvényhozási intézkedések alapján kivetendő hadinyereségadó fizetésére. A hetedik hadikölcsön kötvényeire történő jegyzések egyénileg is nyilván fognak tartatni, hogy a magasabb vagyonadó behozatalánál mérsékeltébb adókules legyen rájuk alkalmazható.

Ivánka mandátumát megsemmisítik. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy november első hetében összeülnek a hónapok, sőt évek óta szünetelő bizottságok és megkezdik munkájukat. Így sor kerül Ivánka Imre képviselő békési mandátumára is, amelyet a képviselő marhaszállítás ügyében beadott ismeretes panasz miatt megsemmisítenek.

Katonai kitüntetések. A király megparancsolta, hogy Pauly György 16. huszárezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb dicséret elismeréséül, a kardok egyidejű adományozása mellett másodsor, Markovics Sándor 39. gyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicséret elismerés a kardok adományozása mellett tudtul adassék. A felhatalmazott parancsnokság Kiss Sándor 3. honvédegyezredbeli honvédek a 2. osztályú ezüst vitézségi érmet, Nagy Pál 3. honvédegyezredbeli honvédek a bronz vitézségi érmet adományozta.

Az új, immár államivá lett magy. kir. osztályosjáték már november hó 10-én kezdődik. Az I. osztályhoz ajánlunk egy egész 12. fél 6, negyed 3. nyolcad sorsjegyet 1.50 koronáért. GAEDICKE BANKHÁZ, Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. Rendeljen azonnal, mert a kereslet óriási. Levelezőlap elegendő.

Elrendelték a burgonyakészletek országos rekvirálását. — A hivatalos lap mai száma közli a közlelmezési miniszter rendeletét, amellyel az egész ország területén elrendeli a burgonyakészletek hatósági igénybevételét (rekvirálását). A rekvirálás legkésőbb november 8-án mindenütt megkezdendő. A rekvirálást községekben a főszolgabíró végzi, városokban a polgármester. Budapestén a tanács maga, esetleg az előjáróság vagy a burgonyaközvetítő iroda megbízottja után. A rekvirálás házról-házra járva történik. Minden burgonyatermelőt külön-külön kell felkeresni és vele az egész 1917. évi burgonyatermésről elszámolni.

Női selyem és szövet ruhák legújabb kivitelben, nagy választékban Halmágyi divatruházában.

ADAKOZZUNK A VÖRÖS KERESZTNEK!

Eladó ingatlanok.

A Pénzügyi Központ debreczeni kirendeltsége lebonyolítása alatt álló szövetkezeteknél, különféle ingatlanok (házak, földök) eladók. Értekezni lehet a Pénzügyi Központ debreczeni kirendeltségénél, Debreczen, Ferencz József-ut 26. szám alatt.

5252—19498/1917.

Tervpályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város új köztemetőjének s az abban szükséges épületeknek tervezésére országos pályázatot hirdet.

A pályázatnál a Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 79049/1908. sz. rendeletével kiadott „építészeti tervpályázatok szabályzata” az irányadó.

A pályázatban csak magyar honos okl. építészek és okl. mérnökök vehetnek részt.

A pályázati programot s a telek helyszínrajzát a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatal (Városháza I. em. 12. sz.) 2 korona díj ellenében kiadja, vagy ezen díj és a postaköltség beküldése ellenében megküldi.

A kívánt tervezési munka részletei a pályázati programban vannak meghatározva és előírva.

Oly pályatervek, melyek a pályázati programban előírt munkálatoknál kevesebbet, vagy többet tartalmaznak, a díjazásból kizártnak.

A pályázat titkos.

A jelgével ellátott pályatervek zárt borítékban a szerző nevét tartalmazó jellegés, lepecsételt borítékkal együtt 1918. évi április hó 1-én déli 12 óráig Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában nyújtandók be, hol arról átvételi elismerést adnak.

A pályatervek a bíráló-bizottság által 1918. évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor, a városháza nagytermében, nyilvánosan bontatnak fel.

A bíráló-bizottság tagjai:

1. A m. kir. Belügyminiszterium részéről Jendrassik Alfréd miniszteri oszt. tanácsos.

2. A m. kir. Kereskedelemügyi miniszterium részéről Fiala Géza kir. főmérnök, építész; póttag: Bernardt Győző kir. mérnök, építész.

3. A Magyar Mérnök és Építészegylet rendes tag: Hikišch Rezső építész; póttag: Varga László műszaki tanácsos.

4. A Magyar Építőművészek szövetségének egy kiküldöttje, rendes tag: Málnai Béla építész; póttag: Janszky Béla építész.

5. Debreczen sz. kir. város polgármestere, Márk Endre m. kir. udv. tanácsos.

6. Debreczen sz. kir. város tisztifőügyésze, Dr. Magoss György.

7. Debreczen sz. kir. város főmérnöke, Aczél Géza.

A pályaművek elbírálásának eredménye legkésőbb 1918. évi április hó 3-ig ki lesz hirdetve.

Pályadíjak:

	Temető tervért.	Épületek tervért.
I. Díj	K 2000.—	K 3000.—
II. Díj	K 1200.—	K 1800.—
III. Díj	K 800.—	K 1200.—

A díjazott pályaműveken kívül a bíráló-bizottság által javaslatba hozandó bármely két pályaművet 500—500 koronáért a város megveheti.

A pályadíjak a bíráló kihirdetésétől számított 30 nap alatt kifizetnek a város házipénztára által, szabályszerűen bélyegzett nyugtára.

A város fentartja magának azon jogot, hogy a kiviteli munkálatokkal a díjazott pályatervek bármelyikét megbizhassa.

A kiviteli munkálatok a magyar mérnök és építészegylet díjszabályzata alapján fognak díjaztatni és pedig a főbejárat és hadottas házak együtt az V-ik díjszabás, minden egyéb munka együtt a III-ik díjszabás szerint.

Ha temető kiviteli munkálataira, az építkezésektől elkülönítve külön megbízás adatik, akkor a megbízásban meghatározandó kiviteli munkákért a bekerülési költség után számított 3.12% díjat fog a város fizetni.

A tiszteletdíjak kifizetésére a magyar mérnök és építészegyleti díjszabás rendelkezései az irányadó.

Az összes pályatervek a bíráló kihirdetése után két heti időtartamra közszemlére fognak kitétetni. Ezen kiállítás befejeztével a nem díjazott és meg nem vásárolt pályaművek jellegés levelekkel együtt, az átvételi elismerés ellenében kiadatnak, vagy visszaküldetnek. A város azokért a tervekért, amelyeknek visszavétele iránt a bíráló közétételétől számított hat héten belül intézkedés nem történik, tovább nem felel.

Debreczen, 1917 október 22.

A városi tanács.

Helyreigazítás. A pályaművek bírálójának közététele az 1917 évi okt. 22. kelt hirdetményben tévesen 1918 április 3-ikára van jelezve. Ezt a határidőt 1918 évi április 30-ára helyesbítjük.

Városi Tanács.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szög 1 korona 20 fillér. Minden további szó 12 fillér. A vasárnapi szám részére feladott legkisebb apró hirdetés tíz szög 1 korona 50 fillér. Minden további szó 15 fillér.

Nyomdásztanoncok
felvételnek
Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piac-utca 49.

Akinek
lőrt aranya, ezüstje,
ékszere, vagy zálogjegye
van eladó, hívja meg
Krámer, Arany Bika-
bérház 3.

Lapkihordó
asszony
jó fizetés mellett
felvétetik a kiadó-
hivatalban.

Háztulajdonosok
szíves figyelmébe ajánlom, hogy csoréj és pala tetőzetek javítását, valamint évi jókarban tartását a legjutányosabb árban vállalom.

TÓTH IMRE
csoréj és palatetőmester
Péteri-utca 18.

Abrons
vékony, nádkötőzni való és egyéb célra alkalmas eladó a kiadóhivatalban.

Aranyat-ezüstöt,
brilliantokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhozis elmegyek. Steiner Mihály, Széchenyi-utca 19. szám.

Rifutó fiú

— 14 éven felüli —
hazifizetéssel felvétetik Ferenc József-ut 49., I. em.

Eladó vagy használtbelső-
azonnal kiadó:

Sámsoni-ut mentén Gerébtelepen, a vámbáz mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb mellékkeliségekkel ellátott lakást, fő- és tehénistállót, sertés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telok drótkerítéssel van körülcörítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. A szőlő teljes termésben van. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja r.t.-nál, Kossuth-u. 17.

Manikür

vibrációs szépségápolás,
gondozás, hajfestés, hajpótlékok a legmodernebb kivitelben. Krámer József, hűlyfodrász, József kir. herceg-utca 8. sz., a Katona Otthon mellett.